

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . K 4.-
pololetna . . K 2.-
četriletna . . K 1.-
Posamezna številka
stane 10 vin.

St. 4.

V Ljubljani, dne 28. januarja 1916.

Leto IX.

Vojska in gospodarstvo.

Trgovci premoga so povišali na Dunaju cene zgornješlezijskemu premogu za 20 vinarjev pri 100 kg. To je seveda veliko višji izdatek, ki zadene vsako rodbino. Odkar je jzbruhnila vojska, so se povišale cene premogu na Dunaju za 1 krono 20 vinarjev pri 100 kg; kar se seveda zelo, zelo pozna, ker so se tudi vse druge stvari podražile. Lansko zimo so Dunajčani težko nabavali premog, dobili so ga šele nekaj tednov potem, ko so ga naročili, a letošnjo zimo je poskrbela državna uprava, da se dobi premog domov, ampak podražil se je, četudi ne za 600 odstotkov, kakor so ga Angleži podražili preljubeznjivim svojim dragim laškim zaveznikom. Ne samo zasebnik, tudi tvorničar mora plačevati premog dražje. Vojska kupčije premoga ni veliko omejila. V Avstriji so izkopali leta 1913. premoga 163 milijonov meterskih stotov, a letošnje leto najbrže še prekosimo leto pred vojsko; leta 1915. so pa izkopali 160,800.000 meterskih stotov premoga. Nazadovala je pa proizvodnja rjavega premoga. Izkopali so ga v letu 1913. 274 milijonov meterskih stotov, leta 1915. pa le 220 milijonov. Število delavcev se je radi vpoklicev pod orožje zmanjšalo za četrtno. Namestiti jih niso mogli pri rjavem premogu z vojnimi ujetniki. Čutilo se pa to ni posebno, ker ga niso toliko kakor prejšnje čase izvozili v Ameriko, ostal je večinoma doma; tvornice na Češkem in na jugu ga tudi niso toliko rabile kakor prejšnje čase. Opaža se pa že, da se tudi kupčija z rjavim premogom obrača na boljše.

Premoga veliko potrebujejo. Železnice morajo zmagati velike naloge, ki jih stavi na nje vojska in rabijo več premoga, kakor prejšnje čase, dasi so omejile zaseben popotniški promet. Tudi tvornice, ki izdelujejo potrebščine armadi, potrebujejo več premoga kakor prejšnje čase. Odpadlo je pa, kar je potrebovala pred vojsko trgovska mornarica, ki je pa kurila pred vsem z angleškim premogom. Pivovarne in žganjarne so omejile svoj obrat, a kar je tu odpadlo, se je nadomestilo drugod. Po naši armadi zasedene pokrajine Poljske so izkopale prejšnje čase

vsak dan 2600 železniških voz premoga, a proizvaja se je znižala tam za polovico, ker vsled vojske zaprte premogokope le polagoma zopet odvarjajo in moramo zato pokriti s svojim premogom primanjkljaj. Premog moramo pošiljati tudi na Balkan, v Bolgarijo, v Turčijo in v Srbijo, ker ga ne morejo več dovažati Angleži. Iz Nemčije so uvažali v naše pokrajine manj premoga, kot prejšnje čase, ker morajo sami pokrivati posebno odpad angleškega premoga, ki so ga uvažali v mirnih časih vsako leto 90 milijonov meterskih stotov. Avstrijski premog smo še uvažali v Nemčijo, posebno orliški za izdelavo plina, ki se je dobro obnesel v nemških mestih. Kadar se sklene mir, bo proizvodnja premoga še bolj poskočila.

Vsled vojske je zelo zaposlena železna industrija. Čim obsežnejša je vojska, tem več stvari izdelava. A tudi zasebna podjetnost zaposluje premogokope. V prejšnjih vojnih ozemljih popravljajo železnice in izmenjavajo morajo zelo izrabljene tračnice. V Galiciji, Bukovini, na jugu in v Srbiji se grade novi železni mostovi. 961 lokomotiv in 29.000 osebnih in tovornih voz je naročenih. Tudi na kmetih potrebujejo veliko poljedelskih strojev.

Med vojsko se tako že pripravljamo za mir. Mi smo na dobrem, ker imamo premog in železo doma, medtem ko morati Italija in Rusija in celo Francija plačevati naravnost bajno visoke cene Angležem za premog in železo, petkrat več, kakor v mirnih časih.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Živežna politika in konsum. Ker so nam sovražniki zaprli dovoz važnih živil in surovin, sta morali osrednji velesili v zagotovitev prehrane ljudstvu in armad ukreniti vrsto odredb, ki so bile pod naslovom »živežna politika« sprejete v področje narodnogospodarskih vprašanj. Poleg žita in žitnih proizvodov, katerih uprava in razdelitev se je kmalu po začetku vojske državno uredila, to je monopolizirala, sta

vлади centralnih velesil povečali posebno resno skrb mesnemu vprašanju. Odredbe v varstvo živinoreje in omejitev porabe mesa smo dobili najprej pri nas. Šele v zadnjem času so tudi na Nemškem uvedli dneve brez masti. Proti oderuški špekulaciji z mastjo je Nemčija energično nastopila z določitvijo maksimalnih cen za trgovino z živimi prešnji, svinjskim mesom in slanino; te cene veljajo od 1. decembra dalje brez razlike za celo Nemčijo. Na Ogrskem kakor tudi v Avstriji so se že dolgo časa oglašale tožbe radi visokih cen svinjine in masti. Še pred dvema mesecema se je ponekod plačevalo do 10 K za kg špeha in masti ter do 8 in 9 K za kg svinjine. Zahteva po maksimalnih cenah je postala vedno nujnejša. Vse je napeto pričakovalo izida pogajanj z Ogrsko, ki so se vršila med obema vladama. Med tem so pa ogromne cene svinjskemu mesu in masti same po sebi padle: Prebivalstvo teh cen ni moglo več zmagovati ter ni več kupovalo. Cene masti so padle na 8 K za kilogram. Nato so dne 29. oziroma 30. novembra izšle maksimalne cene za svinjino, mast in slanino na Ogrskem in pri nas; Ogrska si je tudi to pot znala zagotoviti svoje posebne gospodarske koristi. S 1. decembrom je stopila v veljavo tudi naredba o uporabi mleka; mleka se ne sme več posnemati, omejuje se krmljenje mladih živali z mlekom in prepoveduje uporaba mleka v industrijske svrhe. Nadaljne omejitve z uvedbo mlečnih kart morejo odrediti deželne oblasti. V zadnjih dneh se je v naši državni polovici znova omejila produkcija piva in določila na 55% običajne količine. Ker pa radi slabe letine ječmena tako primanjkuje, da vlada niti dovoljene mneožine ne bo mogla nakazati pivovarom, bodo morale lete produkcijo še znižati. Ogrske pivovarne pa imajo še dovolj ječmena in delajo v polnem obsegu. Glasovi prihajajo iz ogrskih političnih in poljedelskih krogov, nas počasi pripravljajo na to, da nam Ogrska ne bo mogla dati obljubljenega množine krušnega žita. Pa če tudi bi nam Ogrska dala obljubljeno žito, nam bo še vedno primanjkovalo nad 10 milijonov meterskih stotov moke. Ako ne dobimo od zunaj večjega dovoza žita, se nam na

spomlad čbetajo bridki — koruzni dnevi.

Nova naredba glede mleka. Ministrstvo je izdalo naredbo, ki občutno omejuje uporabo mleka. Zakaj? Mleka je manj. Vzrok za to? Močnih krmil manjka in tudi število krav molznic se je zmanjšalo. V naših krajih pa je ponekod še za navadno krmo precej huda. To je en vzrok pomanjkanja mleka. Drug vzrok pa je v tem, da se v sedanjih hudih časih, katerih se še vedno ali nočemo ali ne moremo zavedati, porabi precejšnje množine mleka v take namene, ki ne pomenjajo več skromne zadostitve vsakdanje potrebe po hrani, ampak že luksuz. Imamo pa otroke, bolnike, delavca, kmeta in malega meščana, kateremu je mleko velik del vsakdanje hrane. Tem slojem je treba mleko ohraniti že zaradi zdravja. Nova ministrska naredba hoče to doseči s tem, da prepoveduje porabo mleka v namene, ki se danes smejo imenovati luksuz. Odslej je po celi Avstriji prepovedano izdelovati penasto smetano, katere se zlasti dosti porabi v kavarnah pri kavi in čaju. S to prepovedjo pa bi se ne predobilo ravno dosti mleka in zato je vlada kratkoma prepovedala prodajo vsake smetane. Prepovedano je porabljati mleko za tehnične in industrijske namene, n. p. za izdelovanje barve, sladoleda, čokolade kreme in bonbonov. — Izdelovanje sira sicer ni popolnoma prepovedano, toda za izdelovanje je dovoljeno porabiti samo ono množino mleka, kakor se je porabila v letu 1914. Deželne vlade pa imajo tudi pravico prepovedati, da se med gotovimi urami na dan po gostilnah in kavarnah ne sme mleka niti samega niti v zvezi z drugo pijačo dajati. Po kavarnah in gostilnah vlada lahko

prepove tudi rabo kondenziranega mleka. Vlada tudi lahko producente prisili, da dobavo mleka za konzum vzdrže in pomnože. Če so namreč dosedaj dajali mleko za konzum, tedaj se jim lahko ukaže to še nadalje. Seveda se pri tem ozira na število živine, krmo in domačo potrebo. — Vlada in po njeni odobritvi tudi okrajna glavarstva lahko izdajo potrebne odredbe, da se zagotovi mleko predvsem otrokom, doječim materam in bolnikom. Po večjih mestih dobimo tedaj morda karte za mleko. Najprvo se bo dalo mleko zgoraj imenovanim osebam na karte, šele ko bodo te osebe preskrbljene z mlekom, pride mleko naprodaj za druge. Toda to še ni določeno. — Na koncu ima vladna naredba določbo, da so producent in trgovec z mlekom ter prevozna podjetja dolžna okrajni politični oblasti dati vsa potrebna pojasnila in dokazila. Oblastveni organi smejo pregledati njihove prostore. Za prestopke so določene primerne kazni.

Jugoslovan. Strokovna Zveza.

O vzrokih sedanje draginje.

nam piše neki železničar:

Vzroki sedanje draginje so tako mnogoteri, in pogubne posledice tako splošne, da je sedanje draginjsko vprašanje, pravzaprav vprašanje socialne reforme. Zato se to vprašanje ne bo nikoli rešilo s takšnimi odredbami, kakor so določevanje najvišjih cen, odprava carine, krušne karte, privilegiji mestom, da smejo nakupovati svoje potrebščine v gotovih okrajih itd., ali pa s takšnimi zahtevami, kakor so: povišanje plač, draginjske doklade, preskrba potrebščin potom občin, državne ali

vojaške oblasti itd. Saj dovolj jasno vidimo in posebno mi delavci tudi občutimo, da draginja vkljub vsem takim in enakim prizadevanjem in odredbam od leta do leta vedno le narašča, in najbrž, da tudi sedaj, ko je tako strašno narastla, ne bo pri tem ostalo. Popolnoma naravno je, da se na ta način ne bo draginje odpravilo, ker se dela le na to, da se oblažijo pogubne posledice ne da bi se obenem delalo tudi na odpravo vzrokov draginje.

Vzroki draginje, ki so tako mnogoteri, imajo vsi en skupen vzrok, in ta je: pomanjkanje krščanskega duha v vsem našem javnem in zasebnem življenju. To je vzrok, da je zavladovala v družbi splošna, brezobzirna umazana sebičnost, da izrabljajo posamezniki in celi stanovi neugoden položaj svojega bližnjega v svoje grde in celi družbi škodljive sebične namene. Smisel za skupni blagor različnih stanov na temelju pravičnosti, je izginil zavoljo pomanjkanja žive vere v Boga. Saj vidimo, kako v sedanji draginji en del ljudstva strada in trpi, med tem, ko se drugi ne sramujejo, ta strašni položaj revnih slojev izrabljati v to, da si polnijo žepe. Iz tega sledi popolnoma naravno, da se je pri draginjskem vprašanju začel razvijati neizprosni boj med različnimi stanovi. Ta boj je grozovitejši, ko vsi drugi boji, ker izvira iz npravne izkvarjenosti.

Vspešno se moremo bojevati proti draginji le, ako se bojujemo proti nje vzroku, ali bolje rečeno, ako delamo za socialno preosnovo družbe, na temelju žive vere v Boga. Le živa vera v Boga bo zamogla vzdržati v družbi zvest, da smo vsi bratje in sestre, da je naš namen in smoter le v njem, ki nas je vse ustvaril, ne pa v blatu mehkuž-

Janez Cezar.

Komaj se je zadrževal Janez, da ni planil predenj, in mu povedal tega v obraz. Pravočasno se je spomnil, kje je in pokril se je hitro ter odšel proti koncu vasi. Taval je med belimi hišicami in sam ni vedel, kje hodi. Prišel je zopet nehote pred cerkev, kamor se je že tudi vračal spreved. Naletel je na gručo fantov, ki so ga glasno sprejeli med se. Prigovarjali so mu, naj gre z njimi malo pit, češ, saj je vendar žegnanje. Janez se je vdal in vsi so zavili proti Jurkovi gostilni, kjer je bilo že vse polno ljudi. Janez je sedel v temen kot in si naročil vina. Nič ni pogledal prijazne gostilničarke, ki ga je vprašala po materi. Praznil je hitro kozarec za kozarcem. Hlastno je pil in kmalu si je naročil novo steklenico vina. Medtem se je gostilna že čisto napolnila. Iz zamišljenosti ga je vzbudil glasen pogovor, ki je prihajal od sosednje mize.

Tu je sedel pri veliki mizi stari Vojska in krog njega cela kopa kmetov, njegovih dolžnikov, ki so mu vsako stvar ponižno pritrdili, kar je povedal. Vojska je postajal pijan in bahato se je začel udarjati na prsa.

»Kaj, ali nisem jaz pošten? Poglejte tele roke,« in pokazal je svoje žuljave dlani, »tele roke so mi pomagale do

tolike imovine. Vse sem pridobil s težkim delom in pehal sem se skozi celo življenje. Ali more kdo reči, da sem obogatel po krivici?«

In zmagoslavno je pogledal krog sebe in kmetje so mu pritrdjevali zvesto in vdano, v srcih pa so si mislili ravno nasprotno.

Vojska je nadaljeval:

»Vse sem pridobil s poštenim delom in s —«

»Sleparijo!«

Skoro zakričal je Janez. Ni se mogel več premagovati, ko je slišal oderuha tako govoriti.

Vojska je osupnil in pogledal debelo, odkod je prišel glas. Ko je spoznal Janeza, je prebledel in spustil čašo od ust, da se je glasno razbila. Z vinjennim glasom se je začel krohotati in smejati.

»Kaj se oglašja tamle oni mladič, da sem slepar? Fantiček, ali bi bil rad zaprt? Če te tožim, boš zaprt, da boš pomnil, kdaj si rekel staremu Vojski slepar. Ali veš, kaj sem jaz?«

In pogledal je Janeza s svojimi krvavimi očmi zaničljivo, češ, kaj boš ti, kajžarjev sin. Nadaljeval je:

»No, fante, če imaš korajžo, pa pridi sem in mi reci še enkrat slepar.«

Janez je sunil proč par fantov, ki so ga hoteli zadržati in je šel naravnost

proti Vojski, ki ga je jezno gledal izpod čela. Janez je stopil tik predenj in mu siknil sovražno:

»Da, še več ste, kot slepar. Tudi ubijalec ste! Vi ste mi umorili očeta! Slepar!«

Vojska je skočil pokonci in zahropel:

»Dokaži!«

»Ne, ljubi Vojska, ne morem vam dokazati. O, če bi imel dokaze, bi že davno sedeli v ječi in klepali ričet. Vem pa zagotovo, da ste slepar; kajti vi ste ogoljufali mojega očeta in ga vrgli z grunta! Zato ste goljuf in slepar!«

»Smrkovec! Kaj ti me boš imenoval sleparja, ti presneta krotka, kje pa te je kaj? Saj ne vem, kje bi te prijel!« je odvrnil Vojska ves razdražen in zgrabil za stol, da bi udaril Janeza. A ta ga je prehitel. Ves iz sebe ga je prijel za vrat, ga dvignil visoko v zrak in ga treščil z vso močjo ob tla. Miza se je prekucnila na Vojska, ki je obležal v krvi na tleh. Janez pa si je potisnil klobuk na čelo in odšel iz gostilne. Htel je po vasi in se javil sam na orožniški postaji.

Kmalu nato ga je srečala mati, ki se je vračala od sestre domov, kako sta ga gnala orožnika z nasajenima bajonetoma v zapor.

nosti in čutne naslade. V sedanji draginji je najlepša prilika in najprimernejši čas, da začnemo v vsem javnem in zasebnem življenju uveljavljati načela krščanske pravičnosti. Vzbujačmo si posebno somišljeniki med seboj zavest, da smo si vsi bratje v tistem, ki je za nas umrl na križu, ter da moramo tudi draginjsko vprašanje v tem zmislu reševati. V tem tako resnem času moramo skrbeti, da se preživimo vsi. Ako nam ljubi Bog ne da dovolj, da bi se nasitili, pritrgujmo si vsi. Boljši ali večji kos kruha naj se deli po vrednosti in po potrebi, ne pa po svojevrednosti in želji. Da ne bomo eden drugega krivično sodili ali zavidali, brigajmo se, da pridobimo dovolj v pogledu v razmere drugih krajev in stanov. Ako se pojavijo kje nasprotstva, nam to ne sme biti povod za boj, marveč povod za prizadevanje sporazuma in vzajemnosti. Sploh, vedno in povsod moramo imeti pred očmi merilo krščanske pravičnosti in ljubezni do bližnjega.

Po teh načelih bi moral imeti naš kmetič vsaj toliko dohodkov od svojega dela, kakor ima navaden delavec težak. Vrednost njegove domačije, ki tvori v njegovem obratu naložen kapital, bi se mu morala obrestovati vsaj tako visoko, kakor on plačuje obresti posojilnicam. Tudi bi moral imeti v dobri letini primeren dobiček v sorazmerju z rizikom, ki ga ima z ozirom na slabe letine, ujme, bolezni pri živini in poljskih pridelkih itd. Z eno besedo, pridelovalni stroški bi morali biti merilo prodajalni ceni. Delavec bi moral imeti plačo, s katero bi mogel po človeško vzdržati sebe in svojo družino. Plača bi se morala odmerjati z ozirom na dejanske potrebe in po številu otrok. Ta dva stanova, naš delavec in naš mali posestnik kmet, se morata združiti v skupni gospodarski organizaciji, ker jima drugače drugi stanovi ne bodo priznali nikoli njih upravičenih zahtev. Kdor hujska v sedanji draginji naše delavstvo proti kmečkemu stanu, ali pa kmečko ljudstvo proti delavstvu, je grd izdajalec delavskih in kmečkih koristi. Resničen prijatelj delavstva se mora prizadevati, da se ta stan čimprej vsposobi za vsepni boj proti velekapitalizmu; to pa je mogoče le, ako se združi delavstvo z malim posestnikom v gospodarskih organizacijah. Ako se bo zalagalo naše delavstvo z živili, potem konsumnih in gospodarskih zadržev, naravnost od našega malega posestnika, ostane en del dobička, ki ga imajo danes brezvestni prekupci, delavstvu, en del pa kmetom. Ako bo tako kmetija več donasala, ne bodo drli ljudje iz kmetov v mesta in kakor se je godilo dosedaj. Nasprotno pa, ako se delavstvo pridruži meščanskim zahtevam, ki hočejo na našega kmeta pritiskati s prisilnim nakupom pridelkov in živine brez ozira na pridelovalne stroške, bodo naši mali posestniki prisiljeni si poiskati boljših dohodkov v mestih in tvornicah v pogubo delavstvu in sebi.

Po svoji naravi ima naš delavski in naš kmečki stan silno velik vpliv

eden na drugega. Naši kmečki ljudje so kakor nekaka rezerva delavstva. Ako je kje kaj boljšega zaslužka, takoj zapustijo dom. Ako ni zaslužka, začnejo pa zopet s kmetijo. Pri našem delavstvu se vidi zanimanje in želja po lastni domačiji. Ako si delavec prihrani svoto denarja, si kupi domačijo ali vsaj kos zemlje, kjer sezida bajto itd. Ta lastnost naših ljudi nam kaže dovolj jasno, sposobnost našega malega in revnega naroda, da postane še kdaj velik, močan in žilav, ki se bo znal razmeram prilagoditi, brez da bi se preveč navzel tujega duha. Ako bomo te lastnosti gojili, bo ostal naš rod vedno delaven in kmečki.

Ne smemo pa pozabiti, da je draginja tudi šiba božja. Bodimo si odkriti in priznajmo, da smo si delavci v veliki meri sami krivi, da nas drugi izkoriščajo.

Za gospodarske in konsumne zadruge se nismo dovolj ali skoraj nič brigali. Namesto, da bi imeli svoje konsumne zadruge, ki bi nakupovale naše potrebščine na debelo naravnost od kmetov ali kmetijskih zadržev, hodimo po blago vsak k svojemu grazlerju. Za te in slične gospodarske grehe in malomarnosti moramo zdaj delati pokoro. Popoljšajmo se. Začnimo nemudoma upravljalati, kar smo zanemarili. Ravnajmo se po starem pregovoru: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Ne zanašajmo se na druge, ker nas brezvestni špekulantje odirajo kljub vsem vladnim odredbam. Začnimo tudi mi špekulirati in kupujmo naravnost od kmetov potem konsumnih in gospodarskih zadržev, ne tako vsak sam zase letati okoli in ponujati še višje cene, kakor kmetje sami zahtevajo. Za prvo silo posvetujmo se, ali bi ne kazalo pristopiti k »Gospodarski Zvezi« ali kakemu konsumnemu društvu. Kdor kaj ve, naj hitro pove, da ne bomo predolgo časa trčili. Delajmo vse skupno in sporazumno. Bodimo edini in složni v vsem kar sklenemo. Ravnajmo se radi po dobrih in pametnih nasvetih, in delajmo vselej in povsod za skupne koristi vseh, na vsak sam zase. Ako bomo tako ravnali, smemo upati z gotovostjo na uspehe.

Naj bi nas sedanja draginja, ki nam tako jasno kaže, kje je gnjiloba in kje je jedro našega milega naroda, pripeljala do srečnega spoznanja resnice, da se draginjsko vprašanje da rešiti za trajno le, ako se združimo delavski in kmečki trpini ter s skupno močjo začnemo uveljavljati načela krščanske pravičnosti v našem javnem in zasebnem življenju.

Odškodnine za poškodovanje nepremičnin vsled vojne. Odredba od 30. septembra 1915, drž. zak. št. 296, ki določa uporabo odškodnine za one nepremičnine, ki so bile v vojni poškodovane, je za naše ljudi posebno važna. Odredba določa: ako se vojne poškodbe na nepremičnini izplača odškodnina, se sme izplačana vsota uporabiti praviloma le za to, da se uničena ali poškodovana nepremičnina postavi v prejšnjo stanje. Drugačna uporaba je dovoljena le z dovoljenjem politične

oblasti prve instance. Odškodninski zneski se nakažejo deželni blagajni. Ako se naj ti zneski uporabijo za obnovev nepremičnin, mora politična oblast prve instance izdati na lastnika nepremičnine potrebne ukaze in sme izplačati zneske le v napredovanju dela. Ako naj se odkazani zneski ne uporabijo za obnovev nepremičnine (n. pr. stavb), sme politična oblast odškodninske zneske lastniku naravnost izročiti, vendar le v slučaju, ako nimajo tretje osebe (upniki) do teh zneskov posebnih pravic. V slednjem slučaju, to je če obstoje pravice tretjih oseb, sme izročiti politična oblast odškodninske zneske lastniku le s privoljenjem teh oseb, sicer pa jih mora položiti pri sodišču, ki pote mpravnim potom preiskuje, komu je denar izročiti. e določbe veljajo ne samo glede hiš in posestev, ampak tudi glede gozdov, potem pa tudi glede vseh poškodb, ki so se zgodile vsled vojnih dajatev. Ravnanje proti tem določbam se strogo kaznuje.

Z lastnimi močmi.

Tretjega vojnega posojila se je podpisalo pri Zadrugi Zvezi v Ljubljani 3.725.000 kron. Vseh podpisovalcev je bilo 2157. To je dokaz, da so se podpisovanja močno udeleževali tudi manjši vlagatelji. Zadruga zveza je bila za nabiranje podpisov pooblaščená še le v sredi subskripcijske dobe; če bi se ji bil ta posel poveril takoj spočetka, bi bil uspeh gotovo še znatno večji.

Mlekarska zveza v Ljubljani je odstopila blagovne posle Gospodarski zvezi v Ljubljani. Mlekarska zveza bo ostala še naprej in se bo bavila s strokovnim poukom in z vsemi drugimi agendami, katere je izvrševala dosedaj, razun da opusti blagovno kupčijo.

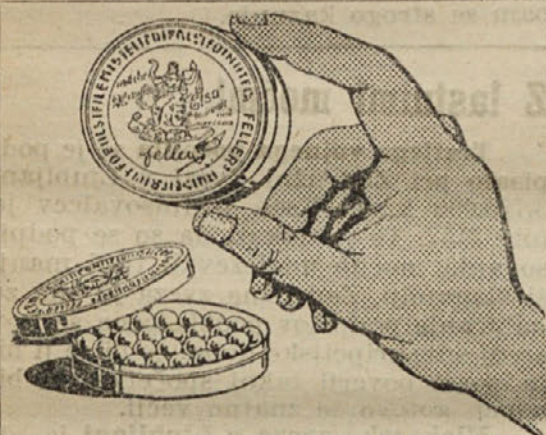
Prsne bolečine niso le neprijetne, marveč imajo tudi nadaljnje zle posledice, ker se boleče prsi gibanju dihačočih pljuč ustavljajo in s tem ovirajo polno dihanje. Prsne bolečine moramo torej brž ozdraviti, in to se lahko posreči potom masaže s Fellerjevim bolečine lajšajočim rastlinskim esenčnim fluidom z. zn. „Elsa-Fluid“. Priporočá se ga v nad 100.000 zahvalnih pismih, 12 steklenic pošlje franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller. Stubica, Elzatrž št. 264 (Hrvatska). Tudi Fellerjeve nalahko odvajajoče rabarbarske kroglice z. zn. „Elza-Pillen“ so dobre. 6 škatlic franko 4 K 40 h. (-i.)

Okno v svet.

Program novega trgovskega ministra. Novi trgovski minister dr. Spitzmüller je pri nastopu svoje nove službe imel nagovor na uradnike, katere je opozarjal na nove velike naloge. Ena najvažnejših bo obnovev nagodbe z Ogrsko. Novi minister upa, da se bo vsled vojne ideja skupnosti okrepila in tudi gospodarske vezi utrdile. Glede razmerja do Nemčije pravi, da je to vprašanje preveč kočljivo in zapleteno, da bi se ga že danes dalo obravnavati progmatično. Vendar bo treba že za sklep miru doseči tesnejše gospodarsko zblizanje z Nemčijo. S tem v zvezi bo treba posebno gojiti in izpolniti naše trgovsko-politično razmerje do Balkana in bližnjega Vzhoda.

— Brez ugovora se mora priznati, da se je avstrijsko državno in narodno gospodarstvo sijajno izkazalo. Čaka pa nas obilo resnega in težkega dela. Pripraviti bo treba prehod gospodarstva iz vojne v mir. Po vojni bo treba voditi obsežno produkcijsko politiko, katera bo vsem panogam dala dosti dela. Le tako bo mogoče tudi popraviti škodo, katero je vojna le prehodno povzročila naši valuti. Na vseh poljih nas čaka obilo in veliko dela. Zlasti pa nam je vojna približala idejo socialnega zavarovanja. Danes vemo, da se imamo za oframbo in boljšo bodočnost zahvaliti le skupnemu delu vseh ljudskih slojev. Končno je novi minister priporočal uradništvu enotnost v uradovanju in trdno vero v uspeh dela.

Izdajatelj **Fran Ullreich**, Dunaj. — Odgovorni urednik **Jože Gostinčar**. — Tisk Kat. Tiskarne.

Slabo prebavljanje

pomanjkanje teka, zaprtje, lenivost črevesa odstranimo s Fellerjevimi nalahno odvajajočimi, želodec krepčajočimi, tek vzbujajočimi rabarbarskimi kroglicami z zn. „Elsa-Pillen“. 6 škatlic franko 4 K 40 h, 12 škatlic franko 8 K 40 h. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 264 (Hrvatska). Fellerjev bolečino lajšajoči rastlinski esenčni fluid z zn. „Elsa-Fluid“ 12 steklenic franko 6 kron. Nad 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. Rešil je že marsikoga hudih bolečin. Uporabljajo ga pa mnogostransko tudi zdravi!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi:

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu

kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti št. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo
„Našo Moč“.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg št. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volнено blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznana nizke cene!**

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinjših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gospeja perja in puha. **Vedno sveže blago!**

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

pritičje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄ %**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

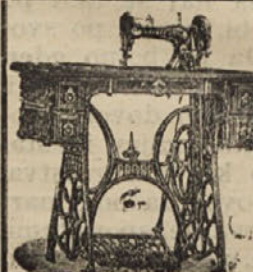
Načelstvo.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol Ljubljana
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izber vezenin, cipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih roboev, ovratnikov, zavratalo, volne, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo trdko

Ignac Vok

specijalna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokih od strokovnikov priznane najboljše šivalne stroje v Evropi in to so PFAFF v veliki izbiri in zalogi. 10letna pisarna garancija! Pouk o vezenju vsak čas brezplačno. Prihodni posredovalci se iščejo.